

ligen föräldrarne, i trolts af allt på dem användt våld, enständigt förnekade och aldrig medgäfvit, hvad de i Herr von Sydows protokoll sägas hafva otvunget vidgått.

En sådan bevisning, som allt detta innebär, att Herr von Sydows protokoll är ingen ting annat än ett falskt vittnesbörd emot de misshandlade människorna, och att han ej kan hafva åsyftat någon sannings upptäckande genom sitt förhör, kallas blott en moralisk bevisning, jag vet det. Men om jag ej kan påstå, att den anklagade endast på en sådan bevisning må fällas; måste jag dock kunna åberopa den såsom ganska mycket besvärande och gifvande en ytterligare vikt åt det mot honom befintliga vittnesmålet om tortur, anställd under hans ögon. Öfvertygas han en gång här om med fulla skäl, då blir deraf äfven en följd, att Smedjegårds-protokollet, underskrifvet under Embets-ansvarighet, och således be-sannadt på embetsed, är upsåttligen lögnaktigt och falskt, emedan den, som förde det, då ej kunde vara okunnig derom, att de bekännelser, han kallat *otvungna*, aldrig blifvit otvunget gjorda, i fall de alla någonsin äro gjorda. Jag sparar då mitt yttrande om graden af en dylik protokollsförings straffbarhet, till dess i fråga varande bevisning hunnit fulländas. Inmedertid kan, vid inställelse efter utfärdad stämning, Herr von Sydow få tillfälle att förklara sig öfver hvad jag nu anmärkt.

Drömsmålet med de häktades inställelse för domstol är väl också af åklagaren händelsevis nämnt, men icke beiradt. Först i slutförklaringen visar det sig, att bref från Konungens Befallningshafvande till Domhufvanden i Wermö skeppslag, med anmodan om urtima tings anställande, ej afgått förr än den 6 Maji sistl. år. Petter Andersson, som först häktades, hade då redan suttit på Smedjegården 16 dagar eller från den

20 April. De öfrige hade blifvit senare gripne. Anders Andersson och hans hustru voro insatte den 25 April och hade således suttit 11 dygn, men begge flickorna ännu icke ankommit till fängelset. Detta skall förmodligen vara ursäkten för det Domhufvanden ej förr anmodades om ransakningens företagande. Om denna ursäkt gäller; så skulle Konungens Befallningshafvande, i anledning af Smedjegårds-förhör och vaktmästare-rapporter om medbrottslige, kunnat uppehålla ransakningens början lika många veckor eller månader, som de dagar, han nu låtit förflyta, innan arresteringen anmältes hos domaren. Jag frågar, om icke detta vore detsamma, som att missbruka makten till häktande, och om det ena kan blifva mer ostraffadt, än det andra. Lagen af den 10 April 1810, som befäller skyndsamt med häktades inställande för rätta, stadgar väl ej något särskildt ansvar för underlåtenhet deraf; men den måtte icke kunna annorlunda anses, än såsom ett supplement till lagen mot godtycklig arrestering; och en enda dags olagligt kvarhållande måste vara detsamma, som en ny olaglig arrestering. Äfven denna anmärkning; hvaröfver ännu ingen förklaring är gifven, kan, efter föregången stämning, blifva ett ämne för behörigt utförande.

(Forts. c. a. g.)

UTLÄNDSKA NYHETER.

Spanien. D. 26 Sept. lästes hos Cortes förslag till en criminal lag i afseende på prästers förbrytelser. Däri föreslås, att de skola straffas som lekmän. — En i hotande uttryck skriven förställning af Capuciner-Generalen remitterades till regeringen, att underkastas anklagelse. — Finance-Utskottet hade föreslagit, att budgetten för utrikes ministören skulle nedsättas från 18 till 12 mill. R. Debatter uppstodo om aflöpingarna till Spaniens Ministrar vid utrikes hof. Utr. Ministern förklarade,

att Kungen beslutit minska den ofantliga personalen vid missionen i Rom. — De fem första artiklarne af förslaget till en tryckfrihets-lag antogos. Flores Estrada påstod införande af jury i tryckfrihetsmål. D. 2 dennes voro redan 31 artiklar af förslaget antagna. Den 2:a, 3:dje och 4:de ställa religions-skrifter under Biskoparnas censur. Då fråga var om 6:te artikeln 1:a afdelning, eller att, om man låter trycka maximer och läror, som åsyfta stats-religionens eller monarkiens förstörande, skulle sådant vara tryckfrihets-missbruk, ville Hr. Cortes, i stället för statsreligionens förstörande, hafva: "att beröfva katholska religionen namn af stats-religion," emedan staten icke kan afgöra om en religions sanning, utan blott försäkra henne dess politiska rättigheter. Hr. Munoz Torrero svarade: här är icke fråga om dogmatiska villfarelser, hvilkas bestraffande är kyrkans sak, utan om upställande af sätser, som syfta på förstörande af statsreligionen eller införande af en annan jemte den. Detta allt hörde till civila auctoriteter, enligt constitutionens 12:te art. Artikeln gick igenom utan förändring. — Vederbörligt utskott har afgifvit betänkande om de 69 f. d. deputerade, som äro kända under namn af Persas, och väl funnit, att skäl till lagligt åtal icke saknas; men dermot af bevekande anledningar föreslagit, att de allesammans, utom uphofs-männen för protesten, Marques de Mata Florida, måtte lemnas oantastade, endast beröfvas sin val-rättighet. Detta betänkande förordnades till trycket.

Neapel. Rustningarne drifvas med sådan iver, och frivillige tillbjuda sig i sådan mängd, att gevär icke kunna fort nog förfärdigas och alla vapnesmeder äro i ouphörligt arbete. — De nyvalde deputerade, äfven ifrån Provinsen Catania på Sicilien, hafva ankommit till Neapel. D. 22 höllo de en förberedande sammankomst. Konungen troddes sjelf komma att öppna Parlamentet d. 1 dennes. Detta borde komma att göra ett lyckligt intryck, och i allmänhet hoppas man ganska mycket af parlamentet. — Andeliga gods, som blifvit anslagne till Amortissements-fonden, säljas stillet.

Öfverste Costa fortsatte sitt tåg mot Palermo, efter att hafva tagit Marchese S. Cataldo till fanga; hans tåg skedde inifrån Ön, under det General Pepe framryckte längs efter hafskusten. Palermitanerne hade derföre alldeles utrymt södra Sicilien och afsändt Presidenten för sin Giunta, med vidsträckt fullmakt, till Pepes Högqvarter, för att underhandla. Bref från Palermo berätta, att Sicilianernes förnämsta påstående, ett oafhängigt parlament, redan vo-

re beviljadt. Detta synes dock icke troligt, emedan Pepe skall hafva afbrutit underhandlingarne.

Portugal. Annu vet man icke någon förening vara tillvägagragt emellan Porto-Junta och Interims-regeringen i Lissabon. Deras brefväxling meddelas i Tidningarne och Junta har bland annat underrättat Regeringen, att Junta låter trupper marchera emot hufvudstaden, men att endast så många skola der inrycka, som fordras att gifva Juntas intåg glans. Imedertid inlöpa dagligen ifrån Provincerne förklaringar af tillgifvenhet för constitutionen, likasom patriotiska gåfvor, bland hvilka dock ingen kan jemnföras med den rike Jose Braancamps, som icke blott gifvit en betydlig skänk i penningar, utan förklarat all sin lösa och fasta egendom för fäderneslandets och sig sjelf blott för förvaltare; hans fru har skänkt hela sin dyrbara juvelsamling.

Huru mild inquisitionen i Portugal varit, synes deraf att ingen enda inquisitionsfånge finnes.

England. Sista underrättelserna gingo till början af Öfverhusets session d. 13. Under denna session förekom, att vittnet Gavolini, hvilken redan förra dagen blifvit afhörd, nu förklarade, att löparen Rastelli, en af vittnena mot Drottningen, anförtrött lioom i Majland, att han på Majlandska Commissionens vägnar upspanat flere vittnen och betalt dem 40 francs hvardera, hvar-jemte han försett dem med mat och dricka. Vid contraförhöret tillstod han, att han af Grefve Vassali betaltes för sin resa till England, såsom vittne för Drottningen, att 2,100 francs blifvit honom beviljade och att dessutom hans famille dageligen finge 5 eller 6 francs. Brougham ville veta, om han finge tala med Rastelli och hvar de-ne finnes. Efter många svängningar af Kronans ombud måste slutligen Attorney General fram med den bekännelse, att Rastelli vore bortskickad, såsom Courier, till Italien. Brougham förklarade, att all kontroll öfver vittnena vore slut, till huru svärmened de än måtte hafva gjort sig skyldige; derpå tillade han med stor värma: "Nu frågar jag, Mylords, om jag vidare bör agera i detta mål, och gick ut. Lord Holland trodde, att härunder låge någonting förborgadt, någon conspiration, för att hämma rättvisan och kränka Husets anseende inför landets ögon. Grefve Liverpool försvarade sig, hade icke yetat Rastellis bortskickande och hade, så snart han fått veta det, afsändt en expres, att föra honom tillbaka. Marquis Lansdowne irskände Grefve L. från all del i händelsen, men ansåg ganska farligt, om Drottningens sak skulle

hade genom billens agenter och befordrare. Lord Caernarvon upmanade huset att ändteligen sätta ett mål för en rättegång, som redan i många veckor samlat vanära öfver landet, ett mål, hvarvid en vidt utgrenad förförelse till mened kommit i dagsljuset och hvaruti det nu är omöjligt att låta Hennes Majestät fullkomlig rättvisa vederfaras. Han ville derför, att Drottningens ombud icke för än om sex månader åter inkallas. Lord-Cantzleren trodde uppskofvet skola vara fördelaktigt för Drottningens interesse, hvaremot Lord Ellenborough ansåg ett sådant uppehåll kunna åstadkomma den grölsta orättvisa mot Drottningen. Grey kunde icke förmå sig att kalla Rastellis bortskickande oförsigtigt; detta namn vore för höfligt och han fann gement vara ett vida bättre ord. Han förklarade sig bestämdt vilje svara nej, om billens andra läsning vore i fråga. Grefve Liverpool bestridde detta och påstod, att ingen ting annat än rättegångens fortsättande kunde tillsfredsställa landet eller göra Drottningens karakter rättvisa. Lord Alvanley ville veta, hvem som skickat Rastelli till Italien. Grefve Liverpool visste det icke säkert, men han trodde, att det var Herr Powell. Denne inkallades inför skranket, aflade vittnes-ed och förhördes af Grefve Grey. Vittnesmålet innehöll hufvudsakligen, att han var engagerad vid Mayländska Commissionen och en agent för billen mot Drottningen; att han föreslagit Rastellis bortskickande; på, som han ville påminna sig, Herr Plantas inrådan; att han (Powell) i Cabinetet förgäfvats ökt pass för R.; att R. varit den Courier, som hämtat de i Dover misshandlade vittnena, öfver hvilkas öde oroande rykten spridt sig i Italien och försatt deras släkt i ångslan; att man till deras tröstande afsändt R., som var bekant med dem alla. Powell hade dessutom trott, att R. skulle redan hinna vara tillbaka. Huset ajournerade sig till följande dagen.

D. 14 blefvo Herrar Planta och Powell förekallade, likasom Drottningens ombud, då flere Lorder ganska skarpt besporde Herr Powell, isynnerhet öfver den frågan, om icke före, med och efter Rastelli flere Italienare blifvit tillbakaskickade till Italien, hvilka lika väl, om icke bättre, hade kunnat trösta vittnenas familjer, som säkerligen minst skulle sätta tro till Rastelli, hvilken värfvat alla de andra vittnena. Powell måste medgifva detta, åtminstone om två, samt att han afskickat R., bland annat, för att låta verificera några papper i Mayland; att bland alla de ifrågavarande familjerna blott två finnes i Mayland, men de öfrige på andra orter, och att foljelikligen vittnet icke gerna

kunnat förmoda, att Rastelli, som d. 14 eller 15 September lemnat London, skolat kunna personligen infinna sig hos alla och ändå vara tillbaka i London den 3 dennes. Minister-partiet lyckades ändteligen att hindra, det Powell ålades förete de bref, han växlat med Öfverste Brown, billens nu varande agent i Mayland. Brougham fick tillstånd att förelägga Powell och Planta frågor.

Då således dagligen allt mer och mer upptäckes om de mot Drottningen använda vittnens trovärdighet och om de medel, som till deras anskaffande blifvit använde, skola Ministrarne hafva föreslagit Konungen att nedlägga rättegången, hvilken föresats de dock skola hafva ändrat, i anledning af motsägelserna i Capt. Flynns vittnesmål.

Angående Barbara Krantz's vittnesmål har upstått mycket gyckel. Tyska tidningar innehålla berättelser om Drottningens vistande i Carlsruhe och anmärka, att i värdshuset, der Drottningen bott, äfven som i andra honetta värdshus i orten, resande aldrig uppPASSAS af qvinfolk utan af Kypare; pigorne blott städa och gå aldrig in i rummen så länge gästerne äro inne. Om hustru Krantz ändock gjort detta, så måtte hon hafva haft någon egen orsak dertill. Drottningen hade till sin tjänst fått af Storhertigligen hofvet två Kammarherrar, hvilka nästan hela dagen vistades omkring henne. Den stund, då Barbara påstår sig hafva öfverraskat henne i hennes rum, skall hafva varit Cerele vid hofvet och Drottningen dervid närvarande. Häröfver borde väl de tjänstgörande Kammarherrarne bäst kunna gifva upplysning. I Carlsruhe firas Engelsmän, som söka vittnen mot och med hustru Krantz; ja Engelska Ministern i Frankfurt har afrest dit, för att underrätta sig om förhållandet. Broughams bror skall hafva bjudit värdshus-värden, (hvars namn låter ganska egentligt, nemligen Kroglinger) att, jemte en piga, komma till England och vittna emot Krantz.

Den märkeliga debatten i Öfverhuset d. 5 dennes om Englands politik i afscende på Neapel och de länder, som nyss förklarar sig constitutionella, var af högt interesse och begyntes af Lord Holland, som yttrade: Bland den där pappersmassan på bordet fins en tractat, hvarigenom de fem stora makterna gjort sig till en domstol, för att döma öfver andra nationers förhållande. De hafva uprättat ett slags stats-police, hvarigenom de, vid hvarje händelse, måste blanda sig i andra länders inre angelägenheter. Österrikes rustningar och de utgifna förklaringsarne synas tillkännagifva, att en sådan händelse inträdd. De många hotande skrifter, så väl af Ryssland som Österrike, i at-

ländska tidningar gifve honom rätt att fråga Ministern (vändande sig till Lord Liverpool), hvad sammanhang funnes mellan de af England ingångna förbindelser och Österrikes upförande i afseende på Neapel. Han hoppades få ett sådant svar, som skulle förskaffa Ministern kredit och vara nyttigt för dem, som i en annan verldsdel kunde önska att företaga en behöflig och nyttig revolution. Han ville således veta, om Österrike gjort några communicationer eller begärt hjälp, hvad svar Engelska regeringen, i sådant fall, gifvit, och om de nya händelserna i Neapel ändrat det vänskapliga förhållandet med denna magt. — Lord Liverpool ansåg revolutionen i Neapel helt olik den Spanska; olikheten låge i Siciliens affall. Han ville svara på Lord Hollands frågor, utan att derigenom hindra Engelska regeringen, att, under vissa omständigheter, blanda sig i andra nationers ärender. Nu vore det icke Engelska kabinetts politik att blanda sig däri, och inga förbindelser vore i detta afseende ingångna. — Lord Holland var glad att hafva fått veta så mycket; men han förstod icke den uppställda skilnaden. Vore Siciliens affall en bland de omständigheter, hvarpå den ädle Lorden syftat? — Lord Liverpool förklarade öppet, att den, som förut varit accrediterad Minister vid Neap. hofvet (Sir W. A'Court), nu vistades i Neapel blott som resande och icke fått något nytt creditif, samt att den timade revolutionen vore orsaken härtill. — Lord Holland frågade, om en dylik revolution i ett land vore tillräcklig orsak till creditivernas förnyande. — Liverpool: Icke under vanliga omständigheter; men i Neapels nu varande läge hafva inga creditiver blifvit utfärdade till eller mottagna från ifrågavarande land. — Lord Grey påstod, att detta vore en suspension af det vänskapliga förhållandet emellan de båda länderna, hvartill revolutionen i Neapel icke berättigade. Han hade högst ogerna hört Lord L:s förklaring. Hade nytt creditif varit nödvändigt, om Konungen af Neapel sjelf bibehållit styrelsen? (Lord L. gjorde ett nekande tecken). Hur kan då någon skilnad upkomma deraf, att Konungen öfverlemnade sin magt åt Hert. af Calabrien? Händelsen är ju den samma, som då Prinsen Regenten i England tillträdde styrelsen. Hvad åter angick Lord L:s förklaring, att de steg, som Österrike eller andra magter kunna taga emot Neapelska revolutionen, icke härleda sig från några communicationer med England eller upmuntringar derifrån; så hade han (Lord G.) önskat veta, om ens någon böjelse för sådana upmuntringar funnes hos regeringen. Han

hoppades, att den icke fins; och han ansåg regeringen nu hafva förklarat detta inför Husets, inför Europas ögon. En sådan förklaring skulle vara England af största nytta, då sådana tänkesätt ägde rum, som dem han sett i en nyss publicerad politisk skrift. "Han hade med vedervilja läst denna skrift, då hon uppställer sådana den arbiträra magtens grundsatser, som mer passa för en Konungarnas sammansvärjning af det friheten, än för ett förbund, som förtjente namn af heligt. Det vore honom därför kärt att höra, det Österrike hvarken direct eller indirect fått något understöd." — Lord L. uprepade, hvad han förut sagt.

Hert. af Wellington, som för några dagar sedan skulle lägga grundstenen till en ny kyrka i Chelsea, väntades förgäves af det samlade folket till sent på aftonen, då Biskopen i London måste förrätta ceremonien och folket gick hem, under stort missnöje och ropade: *Leve Drottningen! Non mi ricordo o. s. v.*

Frankrike. Genom en Kongl. Förordning af d. 11 dennes sammankallas valkollegierna i Departementerna af fjärde serien till d. 4 Nov., samt Departements-Collegierna till d. 15.

En Öfverste Philippon har i Calais skjutit sig för pannan, sedan han bivistat ett kalas till den nysfödda Hertigens af Bordeaux ära.

Konungen har låtit utfärda pardon för alla förrymda sjömän.

Ryssland. Det säges, att underrättelser kommit till Warschau om underhandlingar mellan Turkiet och England, angående en offensif och defensif alliance.

Tyskland. Sedan det af Darmstadtiska Ständernas andra kammare till öfverläggning nyss framlagda edictet, enligt hvilket de ofrälse medlemmarna i kammaren måste vara 36 år gamla, under det de adelige finge vara blott 30, blifvit såsom grundlag antaget med stor plaralitet och valmännens i staden Darmstadt besvär öfver regeringens ingrepp i deras valfrihet blifvit afslagna; så blef, d. 14 dennes med mycket deltagande öfverlagadt om ett af deputeraden Kartell framlagdt förslag, af innehåll, att, med åsidosättande af allt vidare arbete med finance-lagen o. s. v., all verksamhet skall vändas på uppställande af en fullständig constitutionsact, och till den ändan andra Utskottet, som är satt för alla lagfrågor, skall förstärkas med fyra ledamöter. Man längtar att se resultatet af dessa öfverläggningar.

STOCKHOLMS COURIER

Thorsdagen den 2 November.

Sine ira, studio et metu.

LAGFARENHET.

(Forts. fr. N:o 87).

Jag bör icke föreställa mig, att något af de ämnen, jag nu sökt utveckla, och som äro af åklagaren dels på hans sätt vidrörda, dels helt och hållet förbigångna, skulle anses oförtjent af den behandling, jag äskat. Men om det vore möjligt, att Kongl. Hofrätten vägrade anbefalla Advokatfiskals-embetet att utverka stämning, så begagnar jag härmedelst den rätt, hvilken icke lagligen lären kunna mig betagas, att hos Kongl. Hofrätten ödmjukast anhålla om stämning å de anklagade, Herr Landshöfdingen, tillförordnade Öfverståthållaren och Commendören Friherre Dan. Edelscreutz samt Landssekreteraren Herr A. R. von Sydow, med påstående, att de må afgifva lagligt svaromål på alla de af mig, i egenskap af angifvare och målsägarnes ombud, nu gjorda anmärkningar om brott och olagligheter i de anklagades embets-utöfning; äfvensom jag, i begge händelserne, ehvad Advokatfiskals-embetet kommer att vidare uppträda eller sakens utförande åt mig ensam öfverlemnas, ödmjukast utbeder mig, att, efter det de anklagade afgifvit svaromål å hvad jag anfört, mig må tillåtas att bemöta dessa svaromål, och efter fulländad utredning och bevisning inkomma med det slutpåstående, hvartill jag anser mig befogad.

En lag finnes, som förbjuder Kongl. Hofrätten att på enskilda parter ansökan utfärda stämningar å domare för embetsfel. Men denna lag handlar icke om Konungens Befallningshafvande. Den är tvifvelsutan i alla fall en bristfällighet i vårt lagsystem, ett hinder för verksamheten af den grundlära om alla statens tjenares ansvarighet inför lagen, som är själen i vår lagbundna styrelseform.

Denna bristfällighet måste tålas, sådan den i själfva verket finnes; men ett godtyckligt utsträckande deraf vore en laglöshet. Det kan således icke förmenas någon att på sitt ansvar taga stämning å en Konungens Befallningshafvande för dess embetsfel, emedan stämning, der den ej är särskildt förbuden (hvilket endast är fallet mot domare), icke någonsin kan af erdomstol vägras.

Hvad jag imedlertid kan göra och äfven, under förutsättning af vägradt bifall till begge alternativen af min begäran, måste göra, är ett helt annat påstående, än det åklagaren gjort, om ansvar för de redan utredda händelserna: befallningarne om arrestering och om ransakan efter röfvadt gods, offentligt kungörande af de misstänkta och misshandlades namn, samt vanvården af fängelset, hvarigenom torturen, om än icke verkställd af Herr von Sydow sjelf, blef möjlig för Fångvaktmästaren och för

hans gäst Länsmannen Röösgren, begge stående under Konungens Befallningshafvandes så ovilkorliga lydnad, att dylika förgripelser af dem icke rimligen varit att befara, om de vetat sig derigenom blottställas för laglig stränghet af sina förnäm. Den kungörelse, hvarigenom allmänheten underrättades, att Petter Andersson, hans föräldrar och bror, voro gripne för grofva och erkända missgerningar, har stått i Dagligt Allehanda, såsom jag redan i början hade äran inför Kongl. Hofrätten anmärka. Straffbarheten af en sådan kungörelse mot oskyldiga torde för lindrigt bedömas, om den anses annorlunda än såsom en smädeskrift. I alla fall fordrar rättvisan, att tillmålet, som deri är gjort, lika offentligen återkallas; och derom tillförser jag mig, att Kongl. Hofrätten tackes föga nödig anstalt, så skyndsamt som möjligt är.

Beträffande vanvården af fängelset, tror jag, att en förman, berättigad att utan ransakning och dom skilja en underhafvande från tjenstens utöfning, ej fått en sådan makt förgäfvos, och att man kan hålla sig till honom, om hans underhafvande, utan hastigt påföljande rättelse och bestraffning, gör sig skyldig till grofva förgripelser. Hvad vore det för en Landshöfdinge, som icke skulle känna sig i stånd att säga till en fänge: "jag ansvarar, att du ej skall miss-handlas i ditt fängelse, der jag låter in-sätta dig?" Hvad vore det för en fängvaktare, som skulle understå sig att bruka våld mot dem, han vårdar, om han en gång för alla fått sin Landshöfdinges tillsägelse, att det minsta försök härtill skall kosta honom tjensten, änskönt han må lyckas att dölja det undan all laglig bevisning?

Är det tänkbart, att en gammal fängvaktare, sådan som aflidne Grönberg, skulle hafva gjort, hvad han gjorde, om han vetat sig stå under en dylik föreskrift?

Skulle icke hans erfarenhet hafva lärt honom, att befallningen var alfvarlig? Huru har det nu i stället tillgått med honom? Kronolänsmannen Röösgren dömdes, redan i October månad sistlidne år, för det han på Smedjegårdshäktet, under Grönbergs ögon, anställt pinliga förhör. Har väl Konungens Befallningshafvande, i anledning deraf, skilt Grönberg från tjensten eller låtit tilltala honom? Kan det visas eller har det blifvit påstådt, att han ens fått en föreställning, en hotelse om laglig stränghet för ett sådant åsidosättande af sin pligt? Skulle han icke i fred fått vara fängvaktare, huru länge som helst, om icke, på Justitie Kantzlers-embetets befallning, hans brott blifvit åtaladt och genom Kämnarsrättens utslag tjensten honom frändömd? Är det möjligt, att en så skyddad brottsling varit brottslig äfven emot den förmans vilja, som skyddat honom?

Huru lindrig man må göra verkan af dessa skäl; så måste de likväl minst blifva giltiga för den påföljd, att de anklagade, Herrar Landshöfdingen m. m. Friherre Edelcretz och Landssekreteraren von Sydow, förklaras hafva oförsvarligen och straffbart åsidosatt sin pligt att tillse fångarnes behandling på Smedjegårdshäktet och låta dem vara fredade från öfvervåld. Med pennningböter kan sådant icke försonas, då den oförrätt och lidande, som deraf upkommit, varit af så grof och urbota beskaffenhet. Jag påstår, att detta ensamt förtjenar embetets förlust.

Det laglösa häktandet har jag redan hänfört till det lagrum, som ensamt kan vara dertill lämpligt. Det kostar, enligt 1779 års Kongl. Förordning, ett års fängelse, med eller utan arbete, jemte pennningböter och skadestånd. Detta är, hvad jag påstår, med anmärkning, att då någon ersättning för ett långvarigt inspärrande i

svårt fängelse, en derigenom förstörd helsa och arbets-förmåga och försummad arbets-förtjenst under arresteringstiden, icke kunnat tilldömas de misshandlade, vid afgörande af åtalen mot Röösgren och Grönberg, hvilka endast varit vållande till tortur-våldet; måste de lidandes talan härom göras gällande emot de nu anklagade Herrarne, af hvilka jag således fordrar godtgörande af de poster, som på närlagde räkning finnas uptagne; och utbeder jag mig, att betalnings-skyldigheten dem begge för en och en för begge ådömes, samt att dem likaledes åläggas godtgöra de på särskild räkning uptagne kostnader, som genom rättegångens utförande äro mig tillskyndade, och hvarå särskild förteckning framdeles skall lemnas.

Visserligen är icke härmed godtgjort allt, hvad jag utstått för denna sak. Jag har, under dess utförande, varit ett mål för vidrigheter af mångfaldig art. Den, som känner dem (och de äro icke svåra att känna) skall göra mig den rättvisan att tro, att min ståndaktighet haft rena bevekelsegrunder, och att de, som smäda och förfölja mig, smäda och förfölja den afundsvärda tillfredsställelsen, att hafva efter yttersta förmåga arbetat för oskuldens och mensklighetens uprättelse. Jag har hittills rönt en framgång, för hvilken jag måste hem-bära den varmaste tacksamhet åt Försynen, hvars beskyddande finger jag trott mig ögon-skenligen upptäcka i ett ovanligt sammanlopp af händelser, som gynnat sanningens afhöljande. Min känsla i det ögonblick, då jag, upfylld af denna tacksamhet, tänker mig en lika rättvis framgång i hvad som ännu återstår, är sådan, att jag ej kan annat än lyck-önska mina Domare att få dela den. Min inbillning fattar med tydlighet den njutning, hvilken Kongl. Hofrättens Herrar ledamöter skola bereda sig genom förkunnet af en rättvisa, som gör slut på alla misstänksa-

mas tvekan om möjligheten af en kraftig och sjelfständig lagtillämpning i mål af hvilken ömtålig beskaffenhet som helst, uprättar en må hända ofta vanvördad lags anseende, stärker det vacklande förtroendet till denna lag emot all fruktan för ett af makt och företräden omgifvet godtyckes fräckhet, ingjuter kraft i den förtrycktes rättskänsla och i hans tillit till det samhällens omvårdnad, hvari han lefver, — och detta allt i en sak, af hvars lyckliga utgång dessa helsosama verkningar skola blifva vidsträckta i samma mån, som antalet af de åskådare är stort, hvilkas blickar från alla fädernejordens landsändar fästa sig på saken och på de Domare, som densamma behandla.

Nej, från detta sköna hopp uthärdar jag icke att vända min tanka till den för-tviflade utsigten af ett slut, som skulle bringa mig att ångra, det jag anlitat lagens makt, som skulle lemna efter sig denna makt för-svagad, i stället att upplyfta dess anseende. Ty så länge den hvilar, kan den ännu in-jaga fruktan. Upmanas den att verka, och verkar den då lamt och ensidigt; så väckes hos öfverträdaren och hans efterföljare ny djershet i stället för fruktan.

Stockholm den 29 September 1820.

M. F. LEYONMARCK.

Kapiten.

De misshandlades hushonde och befullmäktigade ombud.

(Forts. c. a. g.)

Om examina och akademisk upfostran för embetsmän.

(Forts. och slut från N:o 85.)

Detta blefve då hela resultatet af hela diatriben om *Jaherre*. Man hade blott för-rådt sin ofantligt klena kunskap i historien och politiken; man måste slutligen vidgå,

att man pratat i vädret och att ordet *Ja-herre* numera svårligen kan framdragas, för att dermed imponera, om man icke vill återföra de tider, då det hade någon betydelse och någon motsats. Den motsats, hvori man brukar det mot *Könung*, då man vill så smått göra sig klok om Svenskarnas böjelse för särskilda regeringssätt, den kan åtminstone icke hålla streck, så vida man icke, lik de sju namnkunnige sofvarne, slumrat öfver de sednare decenniernas uplysning och illfänas att få bröd för gammalt mynt, som längesedan uphört att gå.

Har man inga andra skäl, drager man åstad med det, att tonen är sådan i de högsta kretsar; och tror icke, då man får det svaret, att äfven detta hörer till sjuosofyremyntet.

Denna afvikelse från ämnet är gjord, för att visa, huru långt man kommer, då man vill uppgöra systemer, utan att veta något af hvad man borde veta. Den visar, huru embetsmän kunna raisonnera. Då det således är ådagalagdt, huru det står till med embetsmäns lärdom, och huru obetydligt de ålagde examina svara mot sitt ändamål: återstår försöket att uptänka något sätt att bringa dessa examina till hvad de borde vara, eller, kanske rättare, att undersöka, om ändamålet någonsin kan vinnas genom examina.

Vi återkomma här till den ofta, men aldrig för ofta, yrkade satsen, att det ofsentliga lifvet, den medborgliga verksamheten, är den enda fullkomliga skolan, äfven som den enda verkliga pröfnings-anstalten för dem, som äro ämnade till statens värf. De egentliga läro-anstalterna måste hufvudsakligen vara beräknade på den allmänna vetenskapliga bildningen. Man måste der inhämta allt, hvad en bildad medborgare bör veta; — och däribland är utan tvifvel

fäderneslandets lagar och författningar. Dessa böra icke vara främmande för någon, som en gång vill heta medborgare, i detta sköna ords hela betydelse. Men också bör ingen klass anse sig ensam berättigad att äga dem eller särskildt upfostras till dem.

Om således akademiska examina för civil-embetsmän i sig sjelfva äro oskadliga — och detta är väl det högsta man kan medgifva dem — så är åtminstone det genom examina föranledda studiernas tidiga rigtande åt något visst embetsmannayrke ett bland de stora felen vid upfostran. Detta har den verkan, att man uteslutande vänder sig åt de för detta yrke erforderliga kunskaper och försummar den egentliga bildningen. Deraf den råhet, vi redan anmärkt.

Nej, det är icke så, som de stora män blifvit bildade, hvilka lyst i spetsen för fria stater. — och det är i sådana endast, som man kan vänta sig utmärkta embetsmän, ty der godtycket råder och folket tiger, der är den råde, men kraftfulle våldverkaren det största ljuset, kontrollen ingen och behovet af öfverlägsna talenter således overksam. De stora embetsmännen, vi mena, hafva först varit uplysta medborgare och sedan de, såsom sådana, utmärkt sig, då först hafva de sjelfve och andra tänkt på, att de kunde vara skicklige till embetsmän.

Då man åter gör embetsmän, så som det berättas att man indelar recruter vid Ryska arméen; (der hvar och en genast, innan någons särskilda fallenhet är pröfvad, får sig sin tjänst tilldelad, och Officeren i högen tager ut tillkommande trumpetare, piplekare, skräddare &c.), då äro examina nödvändiga. Den, som vill blifva, d. v. s. blifver, embetsman, är gifven och lika gifvet är, att han *engång* måste blifva skicklig dertill; det enda, man icke tilltror sig

att genast afgöra, är, när han förvärfvat de lifliga kunskaperna — hvilka nemligen hvar och en med sundt människo-förstånd kan få, så snart de bestå af gifna pensa och utanlexor. Såsom ofta blifvit anmärkt, är detta allt möjligt endast med en sådan inrättning af embeten, som här finnes. Härskaran är så stor, att däribland naturligtvis måste finnas några brukbara hufvud, under hvilkas vingar den öfriga hopen går sin väg fram. Mängden gör det.

Men försök blott en annan inrättning; gör icke fler embetsmän, är svåra och ansvariga embeten, enligt sakens natur, finnas; låt renskrifning och dylikt blifva (såsom särskilda Utskottet vid sista Riksdag uttrycker dig) icke embete, utan näring; låt denna näring upphöra att vara trappan till verkliga embeten — och det skall genast visa sig, huru tillräckliga och nödvändiga de akademiska examina äro. Nu utgöra de blott inträdes-billeter, dem hvar och en kan köpa.

Sådant är resultatet af våra reflexioner i detta ämne. Det torde förefalla mången ganska besynnerligt och paradoxiskt att först klaga öfver den bristande strängheten vid examina, och sedan förklara alla examina onödiga. Consequensen i denna tankegång torde dock icke vara så förkastlig, som man genast kunde tro sig finna. Allt, som erfarenheten bevisar vara otillräckligt och icke svarande mot sitt ändamål, väcker alltid, vid närmare eftersinnande, tvifvelsmål, huruvida det någonsin borde finnas. Så är det med våra akademiska examina för civila embetsmän. Deras otillräcklighet hafva vi tillräckligt sett. Botemedlet däremot lär man svårligen kunna söka i en ökad stränghet; emedan denna aldrig kunde handhållas längre, än en ovanlig händelse gäffe. Akademierna en komplett samling af män, fullkomligt otillgängliga för hopp, fruktan,

vänskap och allahanda dylika svagheter. Och det är icke i det contemplativa, medborgerligt overksammas akademiska lifvet, som denna ställsättning mot considerationer vinnas. Några ovanliga karakterer bevisa ingen ting.

Ännu återstå en annan sorts examina, dem man kanske kunde föredraga, nemligen examina inför de verk, där ynglingen vill engagera sig. Så vida administrativa verk skola finnas (hvarom vi dock redan ofta visat vår tanka), äro väl dessa examina de naturligaste, men också fullkomligt onödiga, emedan sjelfva tjenstgöringen där utgör den säkraste examen.

Häraf bör man dock icke draga den slutsats, såsom vore vår mening, att verken skola samla omkring sig en här af ansökanter på försök; orimligheten deraf är nog samt visad. Då ett embetsverk behöfde en tjensteman, kunde sökande till tjensten få förrätta den på prof och den skickligaste antagas. Mannamån vore ej att befara, om tjensten fordrade synnerlig duglighet, och det således vore de tillsättandes egen olycka, om de antoge odugliga ämnen. En lycklig följd vore äfven, att den, som ofta gått miste, öfvergäfve en väg, för hvilken han icke dugde.

Vid dylika försök komme naturligtvis pröfningen egentligen att röra den sökandes kunskaper och hufvud. Har han dessa, så är routinen en så obetydlig och lätt lärd sak, att den i räkningen kan upptagas för noll. Den är aldrig af hufvudsaklig vigt förr, än den ensam är ingrediens i skickligheten.

Hvad som här är sagdt om administrativa embetsverk, gäller fullkomligt både om domstolar (nemligen dem, der flere lagfarne män sitta i rätten och en lagfaren betjening fordras) och om en sådan administration, der en är ansvarig för arbetets

gång, och således aldrig kan befordra sådana, om hvilkas duglighet han icke är öfvertygad, pröfningen må sedan ske huru som händst.

Insändt.

Öland, hvars kalkblandade jordmån äger en stark vegetations kraft, hade stora och till betydlig del odlingsbara Krono-parker, hvilka innevånarne endast fingo begagna till betesmark.

Kongl. Maj:t, som insåg, att denna jord under enskild ägande-rätt skulle komma att fördelaktigare användas till förmån, ej mindre för den enskilde, än för Kongl. Maj:t och Kronan, tillät, med hänsigt härtill, i Näder, att den skulle få delas emellan Hemmans-egarne, och öfverlopps-marken användas till nya hemman och lägenheter. Kongl. Maj:t förordnade visse comitterade, som med nit och drift förrättat denna mödosamma delning, hvilken förlidet år erhöll Konungens höga stadfästelse. 120,000 Tunneland, hvaraf ungefärligen 50,000 kunna anses mer och mindre odlingsbara, blefvo derigenom uplätne åt enskilde ägare.

I sammanhang härmed updrog Kongl. Maj:t styrelsen af enskiftes-verket åt ord-föranden i committéen, under hvars ledning 370 oförmedlade hemman med en jordrymd af nära 50,000 tunneland åker och äng blifvit enskiftade.

Med afseende å de härigenom i öns ekonomiska ställning upkomne flera nya förhållanden, hvilka fordrade tillsyn och vård af en auctoritet på stället, förordnade Kongl. Maj:t i näder en provisorisk styrelse derstädes, under ledning af Ryttmästaren och Riddaren Adlersparre, som undanbedt sig något arfvode för denna besättning. Kostnaden till denna Provisoriska läns-styrelse

bestrides, utan statens omedelbara bidrag, af den ränta, som utgår af de updelte och lindrigt skattlagde Krono-allmännings-mar-kerne, hvilka ändå gifva ett öfverskott till statsverket af 665 Tuunor $\frac{7}{8}$ kappe spanne-mål, oberäknadt inkomsten af flere nya hemman och lägenheter.

Åtskillige större mossar äro aftappade och deribland den så kallade skedemosse, som innehåller 530 tunneland god jord. För snart 170 år sedan lät Konung Carl X. Gustaf, under den tid Han som Kron-Prins vistades på Borgholms slott, göra början med denna mosses odling, hvilket företag, sedan denne konung lemnade Öland, icke fullföljdes. Det har blifvit åt Kongl. Maj:t förvaradt att fullbörda, hvad denne oförgät-lige Konung såsom Kron-Prins påbörjat — och denna mosse är nu, för Kronans räkning, aftappad, dikad och stängd, samt 180 tunneland deruti redan plogvände.

Utom åkerbruket, såsom hufvud-näring, idkas, såsom bi-näringar, boskaps-skötsel, fiskeri, stenhuggeri och kalkbränning. På en trakt, förut knappt duglig till bete, har äfven ett alunverk i sednare ti-der blifvit anlagdt, der mera än 300 personer hafva sin utkomst, och hvarifrån alun till utrikes ort exporteras för ett värde af emellan 40 å 50,000 R:d Banco årligen.

Ölands allmoge arbetar nu ifrigt, att infreda de nya utmarks-lotterne; och då enskiftesverket har stor framgång, samt hand-hafves med verksamhet och drift, hvaraf ett sjelfständigt jordbruk beredes, och till-fällen till odlingsars företagande samt nya bosättningar öppnas, skall denna ö innan kort, genom ökad välmåga, folkmängd och production, blifva ganska vigtig för riket.

UTLÄNDSKA NYHETER.

Neapel. Sedan parlamentets tredje förberedande session var hållen d. 29 Sept., ledamöterna allagt eden, och Presidenten (D. Matt. Galdi Pres., D. Pasqu. Rouliti Vice Pres.) blifvit valda, öppnades national-parlamentet med stor högtidlighet d. 1 Oct., med ett tal af Konungen. Detta tal var utmärkt vackert och däri förekom, bland annat: "Läget af våra utrikes förhållanden är betänkligt och kinkigt; men om vi med ädel fasthet förena moderation, skola vi besegra hindren." Därför förklarade H. M. sig öfverlemnna styrelsen åt H. K. H. Riksföreståndaren, som derpå tackade sin Herr Far. Sedan talade Presidenten och Rikssalen återskallade af: "Lefve Konungen." Öfver-Generalen Pepe framträdde, nedlade sitt embete och betäckades af Konungen.

På Sicilien hafva de Kunglige öfverhanden. Deras hela styrka består af 13,000 man. Gen. Pepes avantgarde, under Öfv. Celentani, har utan motstånd inryckt i Cefalu. Med honom har Öfv. Costa förenat sig. Celentani har intagit Termini, hvarefter Furst Villafrauta infann sig till underhandling, såsom förr är sagdt. — Imedlertid heter det från Messina af d. 23 Sept.: Palermitanerne äro omringade på alla sidor och ändock är ingen anledning, att de frivilligt skola gifva sig. Någre vilja veta, att man begynt beskjuta staden.

England. Brougham gjorde, d. 14 Oct., en fråga till Powell: hvems agent han verkligen vore i saken mot Drottningen. Detta väckte stor upståndelse; Minister-partiet satte sig mot frågan, och Lord-Cantzleren beslöt, att den icke finge göras. Hr. Planta sade, att första courieren till Rastelli återkallande afgått först d. 28 Sept. (Lord Liverpool hade dock sagt, att den afgått, så snart han fått veta Ris bortskickande. Det synes otroligt, att han först då fått veta det, då det redan d. 18 omnämntes i underhuset). Drottningens ombud tillfrågades, om de kunde fortfara med försvaret i Rastelli frånvaro. Efter en stunds öfverläggning med sina collegier, svarade Brougham, att de icke nu kunde yttra sig om den marche, de framdeles kunde komma att taga, men att de imedlertid ville fortfara med andra vittnens hörande. Filippo Pomi, timmerman i Barona, vittnade, att Rastelli lofvat honom mycket penningar, om han velat vittna mot Drottningen; likaså hade en Rastelli kamrat, Raganti, sökt förleda honom; men han hade svarat, att han visste icke annat än godt att säga om henne. — D. 16 förklarade Brougham, att rättegången icke kunde fortsättas,

innan Drottningens ombud blefve underrättade, hvilket det motparti egentligen vore, som försöjer Drottningen. Lord-Cantzleren fann det obekänt, att emellan ett vittnes (Pomis) förhör och contra-förhör väcka dylika frågor. Grefve Liverpool påminde huset, att det vore han, som personligen och under sin ansvarighet framlagt billen, att Kronans åklagare förde rättegången, och att Drottningens lagliga contra-part vore nogsammt bekant; Majlandska commissionens pröfningstid vore åter icke kommen. — Sedan afhöordes Buonfiglio Pomarti, skrifvare hos advocaten Codazzi i Majland, och vittnade om ett samtal med advocaten Vilmarcati, som velat förleda Pomarti att stjäla några i dess husbondes vård varande, Drottningen tillhöriga papper. Häröfver ville Attorney General icke tillåta några frågor. Under detta kom också Omptedas historia fram, och krono-åklagarne påstodo, att den hörde icke till billen.

D. 17 beslöts, att den frågan, huruvida Vilmarcati samtal hörde till saken, skulle framställas för Dommarne, hvilka utbåde sig betänketid till följande dagen. Marq. Lansdowne anmärkte, huru nödigt det vore att försäkra sig, huruvida stämplingar och mutor på någon sida blifvit använda. Man hade redan brutit mot de vanliga reglorna för vittnesförhör, i det man velat utforska af Marietti, om han handlat som Drottningens agent i sina förhållanden till Sacehi. Det vore således nödvändigt, att Hennes ombud finge bevisa, att en conspiracy mot Henne existerade; och detta skulle ske nu, eller ock ginge all fördelen deraf förlorad. Ville Lorderne kanske först afsätta Drottningen och sedan börja en ny undersökning, för att leda i bevis en grof försvarjning mot henne? Denna kunde således blifva upptäckt, först sedan Konungen förmålt sig med en annan (hör! hör!) och då kunde de få börja på nytt, för att afsätta den nya gemålen. De vore skyldiga att emottaga alla bevis på tillvarelsen af en conspiracy, i synnerhet i ett mål, som drifves i enlighet med ingen annan sak vitt lägre rätter, hvilket han ville hoppas också skedde för sista gången. — Sedan Dommarne fått den begärda betänke-tiden, yttrade Grefve Caernarvon, sålunda kunnen J, Mylords, alljemnt förspilla tiden med obetydliga formalitetsfrågor; men den förrebrädseln kunnen J aldrig undgå, att J läst Eder till verktyg åt Ministrarna i deras törst efter ett människo-offer.

Äfven Underhuset hade session d. 17 och beslöt, ettet vanligheten, att taga kännedom af Öfverhusets protocoller, — Lord John Russell fram-

gaf en petition af Plymouths invånare mot billen, hvarvid han gjorde skarpa juridiska anmärkingar mot proceduren.

General Pino lærer icke hafva fått tillåtelse af Österrikiska hofvet att komma till England och vittna om Bergamiska familjen, som han noga känner. *The Times* säger: "Hr. Powell svär, att han hemskickat Rastelli, emedan han bäst kände vittnernas familjer; Rastelli har synnit, att han först på resan till England lärt känna vittnena. Aningen är således Powell eller Rastelli bedragare." — På ett annat ställe: "Nu är i Öfverhuset icke så mycket frågan om Drottningens upförande, som om Majlandska commissionen och vittnens köpande. Commissionens chef, Hr. Powell, svänger sig nu, för att, om möjligt, urskulda sig för sin andel deri och visa, att Ministrarne blifvit dragna bak ljuset."

Portugal Fruktan för tvedrägt mellan Regeringen i Lissabon och Porto Junta var lyckligtvis ogrundad. Efter vänskapliga communicationer och beslut om båda auctoriteternas förening och hela personalens fördelning sedermera i en Provisorisk Regerings Junta och en Förberednings Junta för Cortes, skedde ändtliga d. 1 Oct. Juntans högtidliga intåg i hafvudstaden, hvarvid pragnen och glädjen voro utomordentliga. Man kan säga, att hela staden hade dragit Junta till möte. Hästar fuunos ej tillräckligt till det ofantliga tåget; många rika ginga till fots. Deras Excellencers vagnar kunde knappast framskrida genom mängden; och föga felades, att folket dragit dem. Då den till Regerings-president utnämnde Biskop Freire på palatsets balcon omfamnade Silveira (som afträdt från presidium) hurrade folket omätligt. Ledamöterna visade sig om aftonen på spektaklen, och Italienska operan måste uphöra, för att lemna rum för endast patriotiska sånger. — Den älskade Cabreira var ej med vid intåget, utan skulle komma efter med arméen. — Den nya regeringens första göromål var att ge den fordnä Kongl. Regeringens ledamöter vakt, till deras säkerhet. — Beresfords familj har kommit till London. (Han sjelf är i Rio Janeiro nämnd till "General-Marskalk näst Konungens person;" och flera Engelska officerare hafva fått Portugisiska regimenten).

Spanien. Enligt Franska tidningar skola Cortes enhälligt hafva gillat Florida-tractaten med Nord-America. — Det antagna lagförslaget om munkarna öfverlemnades till Konungen af en deputation, hvafi

voro många Biskopar och prester. — Det påstås som säkert, att Cortes införa jury vid domstolarna. Ministreren kar stort inflytande på Cortes — utan att gifva några middagar.

Riego har hållit ett triumferande intåg i sin födelsestad Oviedo och fått en medborgare-krona.

Från Ronda berättas, att folket där, natten till den 13 Sept., kallstörtat constitutions-stenen, om icke auctoriteterna vakat. Dagen förut ville det kasta en exalterad liberal i strömen. Om aftonen hade det gjort en stor däck, åt hvilken det gifvit en af revolutionshjeltarnas namn, släpat henne genom gatorna och begrafvit henne.

Frankrike. Om kamrarnas upplösning är ej vidare fråga, sedan val-collegierna äro sammankallade, endast för att utse de bristande deputerade. Bland de af regeringen utnämnde presidenter för val-collegierna finner man många Biskopar, Pairer och deputerade, i synnerhet ultras och det sådana, som gå ut ur kamrarne.

Pairernas commission är i jemn verksamhet och undersöker, bland annat, den afvikne General Merlins papper.

Öfver Italien. I Majlandska tidningen läses inga andra underrättelser om Neapel, än sådana, som äro hämtade ur Österreichische Beobachter.

Tyskland. Furst Ruffo i Wien fortfar i sina functioner, tager emot visiter af s. v., liksom han voro Neapolitansk Minister. Säkert lærer också vara, att han reser till Tröppan (dit trupper redan gått, för att hålla vakt under congressen.) Courier-växlingen mellan Wien och utländska hof är utomordentligt liflig och man påstår, att immediata underhandlingar äro öppnade med Neapel. — Böhmska Landtdagen hölls d. 9 Oct. i Prag och räckte en dag. Principal-Commissarien, Grefve von Wratislaw, höll ett tal, Secreterarne upläste, för öppna dörrar, de nädiga postulaterna på Tyska och Böhmska, Öfver-landshofmästaren svarade med ett tal på Böhmska — och landtdagen var slut.

D. 15 October öppnades Sachsiska landtdagen.

Polen. Riksdagen synes icke så eftergifvande och lätt handterlig, som man trott den skulle blifva. Den af Senaten (första Kammarne) antagna ansvarighets-lagen för Ministrarne blef d. 9 October förkastad af Landtbådens kammare, efter en häftig debatt. — Kamrarnes första sessioner, till Utskotts väljande o. s. v., äro alltid offentliga. I Senatens förmak står vakt, i Landtbådens blott två man. Medlemmarnes antal vid Riksdagen består af 76 Adliga Landtbåd och 50 deputerade.

STOCKHOLMS COURIER

Måndagen den 6 November.

*Sine ira, studio et metu.**Något om liberaliteten i Cimbritshamn.*

V i skulle gerna vilja tro, att den insända artikeln mot oss i Allmänna Journalen N:o 247 och 249 gällde blott sjelfva saken, hvarom den handlar, och icke oss. Imedlertid är det svårt att bibehålla sig vid denna öfvertygelse, då man icke ser alla dem, som med oss yttrat samma tanka, vara på samma sätt angripna. Bland dessa är en insändare i Allmänna Journalen för den 29 sistl. Augusti, som vidrört en af de ömtaligaste punkterna af tvistämnet, vadpenningarne, och yttrat sig på följande sätt just emot Herr Zaars förslag: "Ehuru ringa vadepeningen än är, så är han dock en retning för en snål och egennyttig domare (och manne ej sådane i alla tider gifvits och ännu finnas?) att så tillvrida domen äfven i den enklaste sak, att nödvändigt endera parten, kanske ock båda parterne, måste finna sig föranlåtne till vädjande deremot. Skulle nu, som till Kongl. Maj:t i underdånighet blifvit föreslaget (se Allmänna Journalen N:o 165 detta år 1820), vadpenningen höjas, så fruktas med skäl, att Öfverrätterne snart skulle öfversvämmas af vädjade mål, så framt ej &c."

Har då den Cimbritshamska liberalitets-vänner icke läsit detta? Eller hvad är

det annars, som vållar, att han tål sådant af Allmänna Journalen, han, som för vida lindrigare anmärkningar af oss bringas till en så förfärlig ilver att hämnas våra underdomstolars förnärmade anseende? Huru kan han påstå, att detta anseende, detta menighetens förtroende, hvilket han updrifver ända till gränsen af *dyrkan*, ligger honom rätt ömt om hjertat, när han tål den för dem alldeles vanärande fruktan, att Öfverrätterne skulle öfversvämmas med vädjade mål, om vadepeningen höjdes och egennyttiga domare derigenom retades att *tillvrida* sina domar så, att parter måste vädja? Att icke Journalen, men väl Courieren, skulle finnas och läsas i Cimbritshamn, det våga vi ej föreställa oss, och minst att den förra tidningen ej skulle läsas af sina egna insändare, de må finnas hvar som helst. Huru då förklara, att ifvern kunde angå saken, och likväl vara så olika, allt efter de olika motståndare den träffar?

Nej, ty värr, vi få icke smiekra oss, att vårt blad är lottlöst i de bittra sarkasmen, som börja med att angripa dess *oväldighet*, och taga den fogliga *Granskaren* till mönster, för att sedermera fara ut emot oss med beskyllningar om behagsjuka, illiberalitet och dylikt, samt med fritagelser från skrymtan och lycksökeri, som, i fall de äro alfvarsama, måste, af honom

yttrade, vara föga mindre tillfredsställande, än om de vore ironiska. Mönstret, det *froma* mönstret, har också någon gång haft den godheten att säga oss grannlåter, och säger nu mera föga bättre saker, än hans lärjunge, i Cimbritshamn. Måtte de kunna beröfva oss och behålla för sig alla de läsares bifall, hos hvilka den meningen kan *taga skruf*, att oväld finnes hos dem och saknas hos oss, att vi äro lycksökare och de patrioter! Den, som ej blir känd genom sina vänner, kan blifva det genom sina fiender. Det är icke med de senare som vi frukta att blifva missnöjda, i fall vi ej kunna undvika dem genom vårt ständiga bemödande att afhålla oss från personligheter.

Skola vi väl säga något vidare om sjelfva saken? Gagnar det i en träta, att hafva rätt? Om än en läsande och tänkande allmänhet icke alltid skall gynna *den*, som *skriker ergo längst och ej blir hes*; får man dock någonsin hoppas, att sjelfva skälen blifva det, hvarpå läsares upmärksamhet fäster sig, och att icke den ene står lika långt fram som den andre, endast han har något att säga i en lika sammanhängande och läslig stil, som den andre? Kunde vi våga att räkna på detta, visserligen vore det då öfverflödigt, att trötta våra läsare med flera disputer i ämnet — och visserligen är det äfven i motsatt fall öfverflödigt — således — blott några små anmärkningar, hvilka, med lika litet anspråk som en fullkomlig tystnad, likväl möjligtvis skulle kunna hos någon, som annars ej brydde sig om att upptäcka vår motståndares misstag, afskudda oss förebråelsen att vara vederlagda, en förebråelse, alltid onödig att tåla, då den ej är sann.

(Forts. c. a. g.)

Reflexioner öfver Mynt-förbättringar.

Hvad är mynt? Denna fråga har man sällan gjort tydlig för sig.

En regering kan bestämma ett mynt — men ingalunda genom befallningar, att det skall gälla så eller så mycket, utan genom det förklarande (som verkställes), att samma auctoritet, som utgifvit det, äfven emottager det.

Derigenom är dock myntets värde fastställt endast i jämförelse med ett visst ämne, som den emottagande, i brist af mynt, borde inbetala; men ingalunda dess värde i förhållande till *alla* varor eller annat mynt.

Man tyckes icke vilja begripa, att ett mynt är en handels-vara; ty om det skulle vara constant, orubbligt, och ändock representera föränderliga saker (hvilket *varor* alltid äro), så begärde man en orimlighet. Som sagdt är, kan dock mynt tämligen hålla sig i värde, så länge det går inom den auctoritets område, som utgifvit och emottager det; men icke kan det förblifva orubbadt i jämförelse med *alla* andra mynt. Att begära detta, vore lika orimligt, som att begära, att t. ex. lika många pund Svenskt stångjern skulle alltid köpa samma quantum Engelskt kläde, samma quantum Franskt vin o. s. v.

Sålunda är kurs någonting, hvarom man icke bör begära, att den beständigt skall kunna vara lika. Om man också antager ett visst ämne, som skulle öfver hela världen representera alla andra ämnen, så vore, för en dylik pretension om kursens beständighet, alldeles nödvändigt, att mynt-ämnet vore så jämnt fördeladt mellan alla stater, att hvardera hade deraf en massa, i fullkomligt förhållande, på det ena som på det andra stället, till summan af hvarje slags varor, som skola omsättas. Om ock-

så lika mycket t. ex. silfver finnes i ett land, som i det andra, men det ena landet hade dubbelt större varumassa att röra, än det andra; så måste silfret, ehuru samma ämne i båda länderna, likväl äga dubbelt större värde i det förre än i det sednare.

Kan detta sättas i jemnvigt? Åtminstone icke genom hvad man kallar *operationer*. Om varuproductionen ökas, kommer det småningom i jemnvigt; aldrig annars. En viss Konungs befallning, för ett halft sekel sedan, till sin hufvudstads köpmän, att kursen skulle vara den eller den, och att de, i annat fall, skulle gå på fästning, var ett säkert medel att drifva all handel derifrån, men ingalunda att styra kursen.

Detta sker ej eller genom minskandet af utländska varor i landet. Ty naturligtvis beror myntets värde hos utländingen på dess värde hemma i landet, d. v. s. på hela myntmassans förhållande till hela varumassan. Att minska denna sednare inom landet synes således ett föga verksamt medel att öka myntets värde. Det vore verkligen ett intressant försök, om det vore möjligt, att inom ett land minska exporten jemnt lika mycket som productionen ökas och sedan se efter, hvad verkan detta skulle hafva på kursen. Varumassan hölle sig lika inom landet, och myntet skulle således troligtvis hafva samma värde.

Härvid beräknas naturligtvis hvarken omöjligheten att hindra utländska varors inträde (ty ju strängare förbudet är, desto mera lönar lurendrageriet, som då drifves med så mycken försigtighet och af så rika och mäktiga män, att lagarne eluderas) eller verkan af de ständigt skrämande och all ting i oordning sättande försöken att befälla det, som aldrig låter befälla sig. Kurs beror vanligtvis på opinion; och, lika öfvertygade som vi äro, att vårt

mynts värde icke beror af det silfver, som ligger i Bankens hvalf, lika öfvertygade äro vi, att vår kurs icke skulle — utom för ögonblicket — förbättras deraf, att våra sedlar hvar stund kunde inlösas med silfver till fullt namnvärde, eller rättare, att inga sedlar, utan blott silfver, circulerade.

Vi hafva sagt: för ögonblicket; ty om så mycket silfvermynt finnes och kunde kvarhållas i rörelsen, som sedlar, så hade naturligtvis silfret icke större värde, än sedlarne nu hafva, d. v. s. all den nödiga rörelsen skulle drifvas med alla de befintliga penningarna. Utländingen köper icke min vara, på annat sätt eller efter andra grunder, än min egen landsman. Det är således svårt att förstå, att jag skulle vinna mer på att af någondera få en silfver-riksdaler än en pappers-riksdaler — så snart nemligen utländingen betalar mig i mitt eget mynt. Betalar han mig deremot i utländskt mynt, så ökas blott myntmassan inom landet och myntets värde faller, eller myntet försvinner och metallen brukas till annat.

Skall jag deremot köpa af utländingen och betala honom i silfver, så minskas min silfvermassa — och till att köpa mycket har jag med silfvermynt lättare tillfälle, än om jag skall producera först en vara, för att kunna utbyta, d. v. s. när mitt mynt icke supponeras hafva något värde i sig sjelft, utan endast såsom representant af min vara.

Således, om någon vore nog mäktig att förbyta alla våra sedlar i silfver, så skulle väl detta för ögonblicket förbättra kursen; men så snart den utländska rörelsen hunnit justera sig efter den inländska, skulle det gamla förhållandet återkomma och den öfvervägande silfvermassan ströma ut. Förbjöde man åter silfrets utförsel, så skulle skillnaden på det så kallade goda myntet och det vanliga icke kännas i ut-

ländska handeln. Det enda, som tyckes kännas, är de exporterade varornas mängd; det, som verkligen kännas, är myntets värde inom landet. Om man arbetar på utländska varors utestängande ur landet, så är det svårt att förstå, hvarföre man någonsin befattar sig med kurs. Denna må vara hög eller låg, så utestängas de alltid af omöjligheten för den enskilde att köpa dem, om han icke har egna varor att sälja. Har han icke det, så kan han icke köpa, äfven vid den fördelaktigaste kurs; har han det däremot, så gör honom kursen ingen ting; ty lika mycket som den utländska varan är dyrare, lika mycket mer får han för sin egen. Detta justerar sig således alltid sjelft.

Om icke kurs vore grundad i det inre myntvärdet, så skulle man icke kunna förklara de många besynnerliga fenomenerna af t. ex. ökad export utan förbättrad kurs och minskad export utan försämrad kurs.

Hvad man framför allt bör undvika, är att, genom konstlade medels och magtspråks inblandande i de ömtåligaste och friaste ämnen, uppskräma sinnena och fördärva allt. Aldraminst bör man, på en sak, hvars grunder icke äro fullkomligt utredda, upoffra påtagliga fördelar och statens medel. Den så kallade realisationen har många gånger slukat Rikets must och mærg och ingen ting frambragt, annat än behovet af en ny realisation. Ett ord, som spökar i alla våra historier, författningar och ekonomiska skrifter, är *reda i Rikets penningeverk*. Just det, att man omedelbart arbetat på en dylik, har förtagit tid och möjlighet för ett viktigare ändamåls vinnande, nemligen en sann statshushållning. Penningeverkets reda måste göra sig sjelf, eller ock göres den aldrig. Carl XI säger i sitt bref till Kammar-Collegium af d. 19 Junii 1681 - - - "ehuru nödig bankuens conservation är, och ehuru nyttigt

värck det är för Oss och Riket, så bör och kan likväl omöyeligen nyttan och nödvändigheten på den sidan så alldeles och allenast i consideration komma, att icke ofelbart tillika måtte reflecteras på Våre undersåtares välfärd i annan måtto, och serdeles på handelns frihet och befrämjelse, och de deraf Oss och riket tillväxande stora förmåner och fördelar" - - -

Hvad är Statens Lugn?

Ett ord, som nu mycket kommit i bruk, då man vill sätta sig emot alla förbättringar. Om man icke kan bestrida dessas verklighet, eller nyttan af dem, sedan de skett, så förklarar man blott den handling, hvarigenom de ske, för ett störande af allmänna lugnet och tillåter sig icke att undersöka, huruvida den är nödvändig och kan hafva goda resultat.

Lugn vill således säga, att allt skall stå som det står och gå som det går. I grafven hvilat det fullkomligaste lugn på sin gamla väns, förruttnelsens, arm. Sömnens är en yngre bror, icke alldeles så berömvärd, emedan elaka drömmar någon gång störa honom och frambringa oordentliga ryckningar, till och med sömngångeri.

Då hvar och en säger endast hvad honom föreskrifvet är att säga, gör hvad honom föreskrifvet är att göra; då hvarje egen tanke, egen rörelse är förbuden; då är urverket väl ställt, då går det lugnt och tyst, tills det faller sönder, endast genom det förnötta tillståndet af hjul och axlar; då fordras blott ett hurrarop, för att skaka sönder hela machineriet. Man vågar icke reparera, icke röra vid den minsta skruf, af fruktan, att allt skall falla tillsammans. Sådan är den aldramästare nyaste revolutions-historien. Man har vetat förut, att revolution skulle ske; man har icke ens

vågat låta trupper paradera, ty man kände, att ett enda ord var nog, för att fullborda hela verket. Här blott detta ord varit uttaladt, så har hela det gamla bosälliga verket varit bortblåset såsom ett dun. Det har varit så önkansvärdt svagt, att hela uttrycket af harm öfver motståndet bestått i ett skalkaktigt skraff, dock knappast märkbart under ruset af den högljudda glädjen.

Sådan är frukten af lugnet, af det högt prisade lugnet. Låt deremot de lefvande krafterna arbeta, låt tanke och handling vara fria ända till yttersta gränsen, där nästans rätt vidtager — och regeringarnes styrka skall blifva ofantlig. Låt någon *lugnation* få hälften af de skäl till missnöje, som finnes hos en, där detta väldiga tornerspel af passioner och talenter länge varit drifvet — och det gamla skall försvinna af jorden, såsom en rök. Låt deremot hvar medborgare handla och tala, såsom han vore — hvilket han ock är — en fri medlem i samhället, hvars bördor han bär och hvars angelägenheter äro hans angelägenheter, låt honom vara värd någon ting och veta, att han är det; låt sanningen få höja sin röst, antingen hon är behaglig eller icke; låt folket deltaga i sina egna angelägenheter — och samhället skall trotsa sekler, folket skall icke öfvergifva former, dem det lärt sig att känna, älska och anse för sin egendom; regeringens kraft skall blifva colossal och hålla ut, sedan allt vanligt förstånd, vadt vid *lugn* och händelserna i *lugna* stater, länge trott allt motstånd vara fåfängt. Då de *lugna* staternas styrelser kunna kullblåsas, såsom Jerichos murar, stå de deremot i andra, vid det högljuddaste missnöjes jordbäfning. Exempel behöfver ej sökas långt tillbaka i historien.

Orsaken är till stor del den, att förbättring är möjlig utan fullkomligt förstörrande af det gamla; och förbättringen måste

rätt länge och rätt envist molarbetas, om missnöjet skall bryta ut i handling. Men då blir också fallet af en dylik koloss förfärdigt. Det bestående uplöses icke i dimma, utan brakar sönder i eld, och kvarlevorna borttvättas med blod.

Det är ingen konst, så länge nemligen det bär sig, at styra en stat, där *lugn* råder, i den betydelse här är upställd. Men där hvarje menskelig förmåga äger en öppen vädjobåna, där passionerne och tanken drifva sitt rastlösa spel i öppna dagen — där måste machineriet vara väl ställdt, där måste en skicklig hand styra. Dock icke med de tyglar, man vanligen ansett för regeringskonstens verktyg, utan med öfverlägset förstånd och rena afsigter. Hvad som där kan vinnas — och alltid, eller åtminstone hundrade gånger mot en, vinnes — är *ordning*, denna helgedom, för hvars eröfrande samhällen inrättades. Och *ordningen* är förenlig med den dånande stormen af stridiga idéer, slitande intressen, den fria tankens högljudda yttrande, sträng rättvisa mot hög och låg och kontroll på styrelsen. Toga, förbanna och conspirera är lugnets valspråk; ropa högt men lyda lag är ordningens.

UTLÄNDSKA NYHETER.

Neapel. D. 5 Oct. har Palermo äntligen gifvit sig åt Gen. Pepe. Skansarna hade han redan besatt och borgarnes afväpnande förestod. Underhandlingarna förut hade han afslagit, af det skäl, att han icke vore i något krig med staden, utan blott komme för invånarnes väl och lugnets återställande; mötte han ej motstånd, skulle han icke företaga något fiendtligt. I Termini, som Neap. trupperne d. 20. Sept. besatte och der de togo sju skepp från Palermo, lär en någon fäktning hafva förefallit. Då General Pepe gick från Termini mot Bagoria, måste han slåss med en hop beväpnade bönder, som med stor förlust blefvo tillbakadrifna. Vid öfvergången af en liten flod,

måste han intaga ett batteri, som ville neka honom öfvergången. Äfven sedermera måste han slåss med batterier och kanonbåtar, och hade tagit tillhopa 30 kanoner, då äntligen en ny deputation från Palermo infann sig och han afsände två sina adjutanter dit, hvilka imedlertid föga uträttat. 450 man af de fångnasoldater, dem Giuntan tvungit att taga tjänst, hade vid första rörelserna gått öfver till honom.

I Neapel arbetar parlamentet redan med ifver, lugn och moderation; många Sicilianska deputerade voro närvarande vid öppnandet. Flera Ministrar hafva redan afgifvit sina berättelser.

Konungen har af Nederländska hofvet emottagit lyckönskningar till den skedda förändringen. Hert. af Gallo och Furst Cimitile hafva återkommit från Bologna. Deremot har Furst Cariati anländt till Paris. — En Prins Leopolds af Sicilien Adjutant hade ankommit från Neapel till Treviso och medfört bref till Kejsaren och till Erkertiginnan Clementine (Prinsens gemål), men blifvit nekad att resa till Wien, der hans ärende skulle hafva varit att bedja Kejsarliga hofvet skicka ett sändebud till Neapel, för att med egna ögon öfvertyga sig om det der herskande lugn. — Preussiska regeringen har förklarat sig icke vilja blanda sig i Neapels inre angelägenheter, och denna nyhet har der förorsakat den största tillfredsställelse.

Tilloppet af veteraner och conscriberade fortfarande att vara ofantligt. — Engelska sjömagtens förökande i Medelhafvet gör stor sensation, i synnerhet i Neapel. Hon koncentrerar sig kring Malta.

Portugal. Från Lissabon skrives af d. 7 Oct.: Många frukta, att England blandar sig i våra affärer. Svårligen tror jag, att Eng. nationen är så orättvis; och ända till dess Konungen förklarat sitt beslut, är säkert, att ingen annan stat blandar sig däri. Är han nog oförståndig att neka landet en constitution, komma vi säkert att befinna oss i bryderi; men jag tror, att detta nekande kunde vara Braganciska husets dödsdom, emedan det då vore nödvändigt att välja en annan chef. Portugal och Brasilien kunna icke föra krig med hvarandra; ingendera är i den belägenhet. Europas interesse är icke, att Portugal tillhör Spanien; och dessutom skulle tankan på en sådan förening revoltera hvarje Portugis. Vilja öarne förena sig med oss, så kunna vi blifva en betydande magt. De nyare revolutionerna i katholska länder vederlägga fullkomligt det påstående, att catholicismen är fiende till friheten. — Man väntar i allmänhet, att den nya regeringen skall vända sin upmärksamhet åt landtbruket.

D. 5 Oct. höll nordarméen och en del af den södra sitt intåg i hufvudstaden. Glädjen, som räckte hela tiden, allt ifrån Juntans intåg, fick en ny väckelse. Cabreira höll ett långt tal till folket och hälsades med ett ofantligt jubelskri.

Spanien. (Sista underrättelserna af d. 9 Oct.) Cortes, hvilkas upplösning är bestämdt utsatt till d. 9 dennes, har valt Calatrava till President för sista månaden. — Inrikes Ministern har yttrat, att Spanien är moget för jury-domstolars inrättande. Också äro de införda genom tryckfrihetslagens enhälliga antagande. Endast 37:de Art. föranledde några inkast, i anseende till det stadgande, att jury årligen skall väljas af municipalitetsråden (ayuntamientos) i provincens hufvudstad, i hvilkas ställe några föreslogo Provincial-deputationerna, dock utan framgång, emedan desse äro mindre oafhångige af regeringen än de förra. Jurydomstolarnes skola nu bestå af ett tredubbelt antal, likasom sjelfva municipalitetsråden, nemligen af 21 till 48 ledamöter. Cortes skola, vid hvarje sessions början, nämna en skydds-junta för tryckfriheten. — Konungen har sanctionerat beslutet om alla flyktade Spanjorers återställande till deras egendom och medborgerliga rättigheter. Besluten om Klostergodsens försäljande och majoraternas uphäfande voro ännu icke sanctionerade. — På Vargas Ponces förslag beslöts, att alla underjordiska fängelser genast skulle afskaffas, alla tortur-verktyg förstöras, upbyggande af sunda, ljusa, för frisk luft tillgängliga fängelser föranstaltas och användande af handklofvar och fjättrar förbjudas executiva magtens tjenare. — Utskottet har föreslagit, att den projecterade titeln Fäderneslandets Fader icke måtte präglas på mynten, emedan den smakar för mycket af hoston och Kajsarn af Ryssland år 1814 af samma skäl undanbad sig den af senaten tillbudna titeln: Den välsignade. — Underrättelser om Florida-tractatens antagande af Cortes motsäga sig. — Angående tionden till presterskapet har Olivero föreslagit, att den måtte förklaras för en skyldighet, som gudstjensten ålägger hvar Spanjor, men att den skulle nedsättas till hälften och att uphörden måtte ske af civil-embetsmän, gemensamt med vederbörande. — Cortes hafva förkastat förslaget om den gröna färgens förenande med den röda i nationalfärgen.

England. Frågan, som förelades Domrarnes, lydde så: Om i ett kapital brottmål det händt, att ett vittnesmål mot den anklagade innehåller en utsaga, hvaraf uplyses, att A B, hvilken icke blifvit hörd som vittne och icke bevisad hafva varit agent

för kåranden, haft samtal med ett vittne och att kåranden vill hafva CD hörd, för att få uplyst, om han sagt, att AB erbjudit en skänk, för att besticka, utan att där finnes något bevis på AB:s agentskap i målet, undantagande det afhörda vittnets utsaga — skola domstolarne då tillåta, att CD höres i ofvannämnde afseende, ifall motpartens fullmäktig sätter sig däremot? Öfver denna fråga hade domarne öfverlagt d. 17 till långt in på natten, samt d. 18 från kl. 5 till 9 f. m., och afgåfvat, då Öfverhuset kl. 1 till 11 satte sig, det svar, att de delat henne i tre frågor; öfver två hade de stadt sin tanka; med den tredje begärde de betänketid och aflägsnade sig, sedan det var beslutet, att de skulle yttra sig öfver hela frågan i sammanhang. Under deras frånvaro vann Brougham, att två bref från aff. Konungen af 1796 och 1804 till nuvarande Drottningen togos till protokollet, utan att upläsas. Kl. 11 inträdde domarne åter och besvarade frågan med nej, hvilket Attorney General med nöje såg; men han förklarade sig ändock icke emot ett sådant förhörande af Pomarti, som man begärt, emedan dess utsagor skulle blifva till fördel för commissionens ledamöter; ty om ock vid första påseende beskyllningarne mot dem skulle tyckas bevisade, vore han dock öfvertygad att framtiden kunna vederlägga dem. Då Brougham anmärkt, att han icke riktigt förstod domarnes svar, yttrade Lord Liverpool sig hafva fattat det så, att undersökningen om Vilmacartis agentskap icke kan fortsättas; då imedlertid Attorney Gen. öfvergifvit sin invändning däremot, kunde det vara tjenligt, att alla de, hvilka undersökningen rör, finge tillfälle att rättfärdiga sig. Häruti instämde talare af båda partierna, och Lord-Cantzleren anmärkte, att, om Huset, oakadt domarnes decision, skulle finna tjenligt tillåta förhöret, torde detta föranleda vigtiga uplysningar i hufvudmålet.

Vittnet Pomarti förekallades således och förhöordes af Wilde, en bland Drottningens ombud. Vittnet hade varit geheime-secreterare hos Codazzi, Drottningens agent, ända till d. 27 sistl. Julii. Då hade han bekänt för Codazzi, att han till Vilmacarti flera gånger burit bref och papper, rörande Drottningens angelägenheter. I början hade han trott, att deri var ingen ting oredligt; men sedan hade han ångsat sig, upläckt allt och frivilligt tillbjudit sig att komma och vittna i rätttegången. Af Vilmacarti hade han fått åtskilliga penningsummor. Det var Raganti, som bedt honom bära papperen till Vilmacarti. Då vittnet contra-förhöordes af Solicitor General, bekände han, att Codazzi kört bort honom, så snart han yppat sitt bedrägeri. En obe-

kant hade första gången bedt honom komma till Vilmacarti, "som ville göra en välmående man af honom." Flera gånger hade han burit papper och fått in alles 3 à 400 Francs. En enda gång hade han sett Öfverste Brown hemma hos sig och burit till honom några bref. Af Vassali hade han blifvit förd till England och icke fått eller blifvit lofvad något för resan. I Codazzis tjenst hoppades eller önskade han icke återkomma, sedan han nu mera drifver en lönande näring.

Vittnet blef tillfrågadt om hvad Raganti sagt honom, och svarade, att han talat om Drottningens, i närvaro af flera personer, bland hvilka han icke påminde sig någon till namnet, mer än en Beraggi.

Vittnet Antonio Maoni hade med directören vid Theatren San Luca i Venedig, Zangli, rest till Majland och följt honom till Brown och Vilmacarti. Från den förra hade han sett honom komma ut, med händerna fulla med Napoleondor. Williams, som höll förhöret, frågade: hvad sade han Er då? Attorney General satte sig mot frågan, hvilken försvarades af Drottningens ombud. Lord-Cantzleren fann invändningen riktig. Hvad Zangli sagt, då han gick ut från Öfverste Brown, kan icke antagas som bevis på hvad som hänt inne i rummet. Debatten förlängdes ända till kl. 4, då Brougham begärde att få tala, men af Lord-Cantzleren förständigades, att han finge tala följande dagen; och huset ajournerade sig.

D. 19 disputerades nästan hela dagen om frågor, som Drottningens ombud ville göra vittnena. Först beslöts, att ofvannämnde fråga till Maoni icke fick göras. Denne inkallades åter och tillspordes om resan till Majland; svaren förblefvo sådana som dagen förut. Derpå inkallades en Professor i Italienska och Latinska språken, vid namn Dominico Salvadori, och förhöordes af Denman. Vittnet hade varit tillsammans med Sacchi i Majland och talat med honom om Drottningens affärer. Denman frågade, hvad råd Sacchi gifvit honom, hvilken fråga föranledde en ny debatt. Ombuden å båda sidor inkallades och mot kl. 4 beslöts, att den frågan skulle föreläggas domarne, huruvida ett vittnesmål, syftande att bevisa ett förut afhördt vittne med något brott, kan upptagas, utan att detta vittne åter förekallas, för att å nvo höras. Domarne begärde betänketid och Huset ajournerade sig.

D. 20 beslöt Huset, att Drottningens ombud ej vidare äga att fråga vittnen öfver facta, som hafva afseende på personer, dem de påstå hafva varit agenter åt en complot mot Drottningen.

Detta beslut fattades, i anledning af domrarnes nekaude svar på den dagen förut förelagda frågan, och med 159 röster mot 51 afgjordes, att frågan till Salvadori icke fick framställas.

I anledning af beslutet, att Drottningens ombud ej vidare få fråga vittnen om Majlandska commissariernes upförande, föreslog Marq. Lansdowne, att ett hemligt Utskott måtte sättas, för att undersöka Powells brevväxling med Brown. Lord-Cantzleren trodde, att det sednare, i fall breven framlades, ej mer skulle förmå sig att skriva till Powell. Lord Redesdale projecterade, att P. måtte få framlägga utdrag af sina bref, rörande Rastellis bortskickande. Grefve Grey föreslog som amendement, att de bref, som anginge detta bortskickande, skulle öfverlemnas till ett hemligt utskott. Grefve Liverpool hade ingenting deremot, endast originalerne ej framlades, emedan de hafva afseende på många andra saker. Detta ogillade icke Grey, blott utdragen verifierades. Lord Manners yttrade, att Rastellis frånvaro vore en fläck på Husets procedure, hvaröfver landet fordrade förklaring. Lord Somers ansåg constitutionen icke värre kunna angripas, än om Lorderne, såsom domare, inträngde i förtroenden mellan en principal och hans agent. Hvilken agent skulle hädanefter redligt fullgöra sitt uppdrag? Grefve Grey yrkade framläggandet inför ett hemligt utskott. Flera förenade sig dermed. Grefve Caernaervon trodde, att Huset på detta sätt öfverlemnade åt Powell att efter behag draga sig ur snaran och blott framlägga sådana ställen, som icke kunde falla honom till last. Detta vore att göra P. till ensam representant för hela Utskottet. Drottningens ombud borde inkallas, för att häröfver höras. Grefve Grey's motion antogs dock, med 132 röster mot 79, och utskottet nämndes, bestående af Lord-Cantzleren, Marq. Lansdowne, Grefve Grey, samt Lorderne Manners, Ellenborough, Erskine, Rosslyn, Arden, Lauderdale, Ross och Amherst.

Sedermera påstod Brougham, att hela brevväxlingen nödvändigt måste framläggas och rättigheten att vidare höra Powell icke bort lemnas. Af den meningen var Gr. Caernaervon och föreslog, att Powell måtte inkallas genast. Ministrarne bestridde detta och visste icke, hur Drottningens ombud kunde känna, hvad huset, under hans frånvaro, beslutit. Marq. Lansdowne angrep häftigt hela förslaget och förmanade huset, att icke göra sig skyldigt till ytterligare lagstridigheter. Lord Ellenborough ville icke tillåta ombuden något vidare förhör med Powell, om ej nya facta förekomme. Lord

Daruley fann, genom ett dylikt beslut, inträng gjort i sin rätt att själf fråga P., om han med sina papper komme inför skranket.

Öfverste Oliviera, som varit Kammarherre tillika med Bergami, förhördes af Tyndall och Atorney Gen. Han hade af egen drift kommit till England, för att vittna allt det goda, han visste om Drottningen. Så snart han i Lugano-tidningen läst om processen, hade han ansett för pligt att skriva till Hen. Maj:t. Han tog på sin ed att, under resan till Sinigaglia, icke hafva sett Sacchi.

D. 17 hade Underhuset session, då det viktigaste, som förekom, var ett tal af Hr. Hume, angående den för uproriska afficher anklagade Franklin, som man låtit afvika. H. påstod, att afficherna vore en följd af en år 1818 formerad complott och att Franklin stått i förbindelse med regeringens folk; i anledning hvaraf talaren föreslog, att Hr. Baker, som släppt Franklin utan borgen, måtte inför skranket göra redo för sitt förhållande. Lord Castlereagh bestridde detta och segrade med sina vanliga vapen, skämtet och sarcasmen. "Libell-fabrikerne, hvarpå ingen brist är i landet, behöfva icke regeringens biträde. Hrr Carlisle, Hone och Wooler producera nog uproriska placater, för att förse amatörer med detta slags compositioner."

Tanken om Drottningens rättegång är nu, att försvaret för Drottningen, ehuru i vissa delar ofullständigt, dock ställt anklagelsen på så lösa fötter, att, om billen äfven med liten pluralitet går igenom hos Lorderna, Ministrarne dock icke skulle våga framlägga den för Underhuset. De borde således taga billen tillbaka, äfven om de, i anseende till farorna för landet af ett motsatt förhållande, skulle nödgas taga afsked. — Badiska Kammarherrn Baron von Ende och Vårdshusvärden Kroglinger kunna ej förmås att resa till London, men hafva icke nekat att skriftligen förklara, hvad de känna om Drottningen.

Stockholm. Inrättningen af offentliga skolor, i Hufvudstaden, efter Vexel-undervisningsmetoden, har nu så vida avancerat, att tvenne sådana, med början af denna månad kommit att öppnas, en på Norrmalm, nära Adolf Fredriks kyrka, samt en på Södermalm, nära Catharina kyrka. Inredningen är redan färdig och K. Direktionen för Stockholms Undervisningsverk har d. 17 Oct. utnämnt Lärare för dessa skolor. Nästa vår öppnas äfven en offentlig skola, efter denna metod, i sjelfva staden.

STOCKHOLMS COURIER

Thorsdagen den 9 November.

Sine ira, studio et metu.

Något om liberaliteten i Cimbritshamn.

(Forts. och slut. från N:o 89).

Vi lemna derhän, huruvida den "underdåniga framställningen, under närmarste vederbörandes stillatigande, varit känd och gillad af den auctoritet, som fått sig "allmänna tillsynen öfver lagskipningens gång "updragen" — man skall i sommar hafva erfarit detta i Cimbritshamn. Det har icke fallit oss in att efterfråga, om någon auctoritet gillat Herr Z:s förslag — att möjligtvis en person, beklädd med någon viss auctoritet, gjort det, vill säga helt annat. Om ett embets-utlåtande af sådan halt skulle finnas; så vore dermed ingen ting annat bevisat, än att någon å embetes vägnar kunnat tilltro sig att understödja det förslaget att anse för lagförklaring ett stadgande, hvarigenom straff ökas och minskas, Öfverdomstolar tillstängas för tvister, för hvilka de nu äro tillgängliga, afgifter vid rättvisans sökande — mer och mindre smakliga för folk af olika tänkesätt — mångdubblas. Vi hafva bekant och vi bekänna, att om sådant kan göras af en makt, som icke är lagstiftande, så tro vi, att en icke lagstiftande makt kan befälla, att daler, mark och öre gäller mångdubbelt mer, äfven i alla andra fall. Vi bekänna, att vårt tränga förstånd ej fattar, hvarföre det ena

skulle hafva mindre rätt att hela lagförklaring, än det andra, då beggedera lika lätt byggas på den grunden, att daler, mark och öre gällde mer, när lagen skrefs, än de gälla nu. Om detta vårt yttrande varit en *ordlek*; så inse vi, att våra tankar sällan mäktat frambringa annat än ordlekar, och äga ej annan utväg, än önska, att de må kunna "roa oss sjelfva och andra." Om åter lagförklaringar af den i fråga varande beskaffenheten tjena att "afskaffa eftertänkliga oordningar och återföra allt uti dess primitiva jemnvigt" och om detta vore både "nyttigt och önskansvärdt;" då vore det, efter vår oförgräpliga mening, ej mindre nyttigt och önskansvärdt, att den lagstiftande makten och allt lagstiftande försvunne, emedan vi förutse, att denna makt, så länge den finnes, ej kommer att gilla dylika ingrepp i sina rättigheter.

Det förefaller oss imedlertid, liksom vore ett försök att sätta den lagskipande och lagförklarande makten öfver den stiftande ungefär detsamma, som att sätta de lägre domstolarne öfver de högre. Är vår förslagsmakare nu äfven böjd för detta senare; då må man säga, att hans up- och nedvändnings-lära står i system. Ja, verkligen; så förhåller det sig. Jemnför om hans yttranden om begge dessa slag af domstolar. Han kallar det en *behagsjuka*, att

lägga synnerlig vikt på skillnaden imellan det godtycke, som utöfvas af lägre embets- auctoriter, och det, som de *högre* tillåta sig. Han säger, att denna *lägsinta skillnad* är mest orimlig i fråga om domare- makten, vid hvars utöfning den lägsta instantien efter sakernas art och beskaffen- het äger samma myndighet, som den hög- sta, så vida den förras beslut, en gång laga kraftvunna, vanligen medföra samma verkan, som Konungamaktens (en verkan som äfven tillkommer hvarje kontrakt mel- lan enskilda personer, hvaraf alltså följer, att Konungamakten ligger i hvarje enskilds hand?). Han påstår, att Lagmän och Hä- radshöfdingar voro alltid och skola alltid förblifva ett slag af folkets tribuner, hos hvilka de lägre medborgare-klasserna inför lagen finna säkert skydd emot förtrycket (ett skydd, som likväl icke stort batar, så länge Öfverdomstolarne olyckligtvis haf- va makt att upphäfva Lagmäns- och Hä- radshöfdingars åtgärder — om nemligen Öfverdomstolarne skulle hafva mindre be- nägenhet att skydda de lägre medborgare- klasserna). Han påstår, att detta är ett förhållande, som mer än allt annat för- klarar, hvarföre Lagmans och Häradshöf- dingetjensters existens under vissa epoker hotas (ja Lagmanstjensterna hotas och kal- las af somliga för en landsplåga — icke så med Häradshöfdinge-tjensterna, hvilkas nödvändighet aldrig varit ställd i tvifvels- mål). Ändtügen frågar han, huru veder- börande torpare skulle välja, i fall de finge välja imellan domstolar i orten, ägande menighetens förtroende, gränsande stun- dom till dyrkan (märk väl: till dyrkan! — dyrkan, i synnerhet för Lagmansrät- terne!) eller Öfverdomstolar, der allt an- kommer på advokaten (hvilken-således gör med en Öfverdomstol, hvad han behagar) — han frågar, den Cimbritshamnske libe-

rale, om valet kunde blifva brydsamt eller utfalla till fördel för senare alternativet (Öfverdomstolarne).

Om vi ej kunna gilla allt detta; så kunna vi ej heller vara annat än illeberala och partiska i den Cimbritshamnske li- beralens oväldiga ögon. Vi måste då tåla hans tillvitelser och nöja oss att hafva vi- sat, hvarföre vi häldre tåla dem, än an- taga hans satser.

Lagstiftning är ett det svåraste ämne för menskliga skarpsinnigheten. Hvem vå- gar väl tilltro sig att omfatta det i all dess vidd? Imedlertid finnes deri hvarjehanda, som icke är konstigare, än att något hvar kan deröfver hafva en förnuftig tanke; och sådant är verkligen Herr Zaars förslag, hvilket vi derföre vågat oss att bedöma. Se här i korthet, hvad det är, som hans försvarare nu så ifrigt förfäktar, såsom helsosamt att införa i civila lagen — i den criminella strida vi ej om annat än lag- stiftningsrätten och anmärka i förbigående endast, att den påstådda contradictionen ligger deri, att Hr. Z:s penningeberäkning är riktig, der penningeberäkning bör va- ra, men oriktig, der den icke bör finnas.

När man fått en dom i Härad- eller Kämnersrätt och dermed icke nöjes; så måste man betala domaren, som dömt, 12 sk., för att få draga saken till Lagmans- eller Rådstugurätt. Denna afgift kallas vadpen- ningar, och Herr Z. vill hafva den förök- kad till fem- eller sexdubbel. Hvarföre? Jo, "den har seklers erfarenhet för sig; "den är ett nyttigt band på trätlystnaden, "som bör qväfvas, ty en har sällan skuld, "om *tvenne* eller *flere* träta." Vi tro, att denna seklers erfarenhet är en erfaren- het af barbari, ett straff på den, som vill söka rätt, älvenså väl som på den, hvil- ken vill söka orätt, och alldeles icke skill- aktig från prygel under fotsälorna i annat,

än graden af straffets hårdhet. Ju högre Herr Z. får vadpenningarne, destomer närmar han sig till den turkiska vadpenningen, pryglingen under fotsålorna — varande för öfrigt denna senare äfvenledes af seklers erfarenhet pröfvad och helgad.

Vi känna icke den "nya lagstiftning, "hvars *hyggliga* omtanka det skall vara, "att kostnadsersättningen i rättegångar bör "tilldömas ömse sidors advokater." Ett ämne för lagstiftning måste det naturligtvis vara, huruvida arvode åt advokaten bör räknas bland de kostnader, som af en tappande vederpart skola ersättas. Men vi tro, att om straffet för en oskäligen rättegång icke gifves i förväg och icke lika åt den, som har rätt, och den, som har orätt, utan i stället ålägges genom hufvudsakliga domen, dels criminaliter, när så fordras, och dels ovilkorligen med en kännbar och fullgod ersättning till den vinnande för hans kostnader och lidanden; så ligger här ett medel till rättegångars förebyggande, vida kraftigare än 12 skilling, eller 12 Riksdalers vadpenning, som går förlorad, ej mindre för en vinnande än för en tappande — och ej bidrager att minska den ohemult angripnes lidande, utan stannar i domarens ficka, ehvad denne dömt rätt eller orätt — oberäknad likväl den plumpa förklaring, vi här ofvan anført ur Allmänna Journalen, på vissa domares nitälskan om vadpenningen, nemligen att den skulle vara en retelse att *tillvrida* domen med afsigt på vad.

Sedan man nu köpt tillåtelsen att draga saken inför en Rådstugurätt eller en *dyrkad* Lagmansrätt; så händer det stundom, att man får helt annorlunda dömdt, än det var förut — än sämre, än bättre. Då kvittas all rättegångskostnad, som vid begge instancerna varit använd. Supponera, att den, som nu vann, vann rättvist; så

har han förlorat 1:0 vadpenningen, liten, såsom lagbokens, eller betydligare, såsom Herr Zaars, och 2:0 allt hvad processen kostat honom i begge domstolarne. Årsaken af den vikt, att hans vederpart kan draga densamma under Hofrätten, hvilket kostar denne nu 1 R:d 32 sk., men enligt Herr Z:s förslag fem eller sex gånger mera; så händer det, att Hofrätten, mindre rättvis än den *dyrkade* Lagmansrätten, ändrar domen, hvilket medförer ytterligare qvittning af rättegångskostnaden. Skall nu den, som har rätt, få rätt; så måste han ned-sätta 66 R:d 32 sk., dem han vid sakens slut återbekommer, och dessutom en summa, som kan vara både större och mindre, men hvilken han aldrig af någon får godtgjord, ehuru han vinner hos Konungen. Denna summa är lösen för Hofrättens protokoller, som utskrifvas, och för de till Hofrätten ingifna handlingar, som in originali öfversändas till Konungens Cantzli, utan att en rad deraf utskrifves för den erlagde lösen. Uphäfvandet af Hofrättens dom medförer oundviklig qvittning af rättegångskostnaden; men revisionsskillingen (de 66 R:d 32 sk.) får återtagas i Hofrätten. Hvad den vinnande nu förlorat i rättegångskostnad kan vara både mer och mindre, än värdet af hela tvisten; men han har haft den lyckan att se ett *nyttigt band* läggas på sin *trätlystnad*.

Visserligen är det för samhällets välfärd godt, att denna lystnad på ett så kraftigt sätt bindes. Ve öfver de "för lagarnes omstöpnings verksamma skrämmästare," som icke gilla ett sådant system, utan "mot-arbeta alla goda idéer, som icke komma "från deras privilegierade fabrik" — när nemligen dessa goda idéer syfta på bibehållande och fullkomning af detta prisade system, hvilket, i afseende på sina verkningar till den obemedlade ränsökandes to-

tala förtryck, visserligen icke förtjent att kallas *aristokratiskt*! *Lycksökare* den, som vågar tänka på en annan väg till rättvisan! Huru skulle man misskänna halten af hans "kraftfulla nitälskan för frihet och liberalitet?" Hvad kan han vara annat, än en arbetare i den privilegierade fabriken? Eller om han ej är det, huru kan det vara hans verkliga öfvertygelse, att det gamla, oskattbara *förtrögnings-systemet* (såsom det fordom af en elak penna benämndes) detta asiatiska bekvämlighets-system, hvars minsta förtjenst är att hafva seklers erfarenhet för sig, alldeles icke duger? Hvilken Tidnings-redaction har väl gifvit ett större prof på lycksökeri? Huru många prof här af bör man ej kunna uppsöka, sedan man beträdd den med ett så groft!

För liberalitetens vän i Cimbritshamn, för denne fiende af allt lycksökeri, för denne oväldige vän af så dyrkade domstolar, som Lagmansrätterna, hvilka utgöra en oumbärlig länk i kedjan af förtrögnings-, bekvämlighets- eller det varierade fotsålesystemet, återstår likväl ännu mycket att göra till fulländning af detta heliga, oförlikneliga system. Ett alldeles förderfligt ingrepp deri skulle vara, om domarens rätt att behålla vadpenningen, utan afseende på sakens utgång, ej finge bestå, och de verk-samma skrämmästarna för omstöpnigen komme derhän, att man såge domaren förpliktas att alltid återbära denna sportel, när hans dom ginge öfver ända. Nå väl, för att trygga och bevara systemet rent och helt, för att, om möjligt är, låta Hofrätterne, i fall de ej kunna för deras mindre pålitlighet skull afskaffas, upphöja sig till ett mera allmänt förtroende, njuta någon del i den dyrkan, som Lagmansrätterna vederfares, hvad är väl naturligare, än att låta Hofrätternas vadpenning, revisions-skillingen, tillfalla Hofrätten med samma rätt, som

underdomstolarne behålla sin? Mångdubbla nu revisions-skillingen — och den skall göra mångdubblad verkan; liksom vadpenningens mångdubblande vid Lagmansrätten, der den tillfaller ordföranden ensam, hvars röst behöfver förstärkas af en enda ledamots, för att upväga alla de öfrigas, onekligen skall mångdubbla den ofta omtalte dyrkan. Hvad som ännu felade, blefve fullkomnadt genom *summa appellabilis*, hvars mångdubblande också redan är en väsendtlig del af den trogne *Embetsmannens* förslag, som, säkerligen skrifvet af honom sjelf, nu med så stor ifver och oväld försvaras af en trogen anhängare, hvilken icke personligen känner, men blott till titeln för första gången upgifver honom.

Huru svagt skulle icke allt detta ersättas med ett skadestånds-system, som upmuntrade den lidande att söka rättvisa, i samma mån det afskräckte den, som gör orätt! Nej, det är icke *ens* skuld, att två träta — och det vore ej rådligt, att det någonsin skulle kunna blifva blott *ens* skuld. På det nu den ohemult angripne högst sällan må kunna undvika att förgå sig och blifva medskyldig i trätan, måste allt hopp om verklig och fullkomlig rättvisa betagas honom. Han måste lära att ej blott motstå, utan äfven hata sin motståndare — och han lär det ofelbart i samma mån, som han försvillar att frälsas från förföljarens oförrätter. Försöket att taga sig rätt blir då naturligt, och sällan skall det brista anledning att skylla begge parterna för trätan — qvitta rättegångskostnaden.

Hvarföre skulle man då i stället välja, att låta den vinnande till slut återvinna allt, hvad han orättmätigt förlorat? Hvilken orimlighet att påstå, det rättvisan ej blir mindre rättvis derföre, att man i början råkat ut för domare, som icke begripit den! Huru oförsämndt mot dyrkade underrätter, att tro,

det en högsta Domstol bör kunna med kraft och hel verkan ogilla deras öfverträdelse af lagarna! Huru kätterskt, huru *lägsint* att tro, det öfverrätter någonsin kunna blifva, hvad de böra vara, verkligen behöriga att pröfva, huruvida lägre domstolar gjort rätt! Huru kan man väl åberopa, att man i alla fall beror af dessa högre, och har, i fall de göra orätt, intet gagn af de lägres rättvisa? — —

Vi hafva sagt mer än nog. Vi skulle icke hafva kostat så mycket krut på den Cimbritshamniska liberaliteten, om den icke förskaffat sig äran att framtränga genom ett *med så mycket skäl värderadt tidningsblad*, som allmänna Journalen.

Vi lemna derhän, huru smickrande det må vara för *Granskaren* och Hr. Expeditions-sekreteraren Netzel att af den Cimbritshamniska mannen njuta vitsordet, att hafva ådagalagt *Courierens* *oväldighet*. Hr. N. har icke beskyllt oss för våld — han har blott påstått, att vi misstagit oss, hvilket vi åter påstått och påstå om honom. Vi skola en annan gång bjuda till att utreda, hvad det *andra* mönstret, som kallas det *froma*, haft för fog att antasta oss med hvarjehanda tillmälen. Nogsamt inse vi imedlertid, huru litet fred vi hafva att vänta, så snart den till sina bevekelsegrunder lätt beräknelige ilska börjar taga sig luft, hvilken vi aldrig sky att upreta, när den låter reta sig utan all personlig förolämpning, blott genom behandlingen af sjelfva sakerna. Åt den, som behagar göra oss rättvisa, föreslå vi ett medel att pröfva oss: tillse, om den, som angriper oss med ilskna tillmälen utom saken, är af oss utom saken förolämpad; ty vi fatta icke möjligheten deraf, att den, som ej angripes till sin person, skall retas till personlig bitterhet, om han sjelf ifrar för sanning.

Under d. 4 November har Kongl. Maj:t i Nåder tåkts bevilja Stats-Sekreteraren för Krigs-Ärenderna, Herr B. C. Quiding 1 månads tjenstledighet, och läser Herr Expeditions-Sekreteraren A. Bergström vara förordnad att under denna tid förvalta Stats-Sekreterare-Embetet. — — —

Afskrifter.

CARL JOHAN. &c.

Vår ynnest &c. Wi hafva i Nåder låtit Oss föredraga General-Majoren &c. Friherre von Schultzenheims underdåniga anhållan, att han, som den 4 Julii 1817 blifvit förordnad till Inspecteur öfver Lif-Brigaden, ock måtte tillerkännas Pensionsrätt i första Classen, hvaremot J, genom beslut den 25 Augusti 1817, förklarar General-Majoren, såsom bibehållande Secund-Chefs-lönen vid Andra Lifgardet, och intill dess särskilt lön på Stat för Inspecteuren vid Lif-Brigaden blifver bestämd, icke kunna undfå högre Pensions-delaktighet än i andra Pensions-Classen; och som Wi den 24 November nästl. år i Nåder tillagt General-Majoren, Friherre von Schulzenheim, i dess egenskap af Inspecteur för Gardes-Brigaden, en årlig Expectance-lön af 4000 R.d intill dess någon Öfverste-indelning blifver ledig att honom tilldelas, *finna Wi frågan om General-Majoren Friherre von Schulzenheims Pensions-delaktighet i Första Classen numera böra förfalla* *), hvilket Wi Eder till Nådigt svar å Eder den 3 Junii 1818. derom afgifna utlåtande meddela ve-

*) Vill säga, att Herr Friherre von Schultzenheims rätt till pension i första klassen nu mera är utom all fråga. Vare detta sagdt för att uplysas, ej för att häckla utan fog — en tillvitelse, som olyckligtvis nu börjat drabba oss, och hvars rättmätighet ytterst hvilat på den grunden, att så ganska litet finnes, som med fog kan häcklas.